DETEKTOROVÁ PROSPEKCE A ARCHEOLOGIE

Miroslav Popelka
Jakub Těsnohlídek
ÚAM FF MU
Brno
PhDr. Pavel Fojtík
ÚAPP Brno

DETEKTOROVÁ PROSPEKCE A ARCHEOLOGIE

- Historie a funkce detektorů
- Legislativa a situace v ČR
- Názory a postoje odborníků
- Metodika prospekce a dokumentace nálezů
- Příklady využití detektorové prospekce v archeologii

HISTORIE DETEKTORŮ KOVU

Smíšek, K. 2004: Nástin využití detektorů kovů v archeologické praxi, seminární práce, Brno.

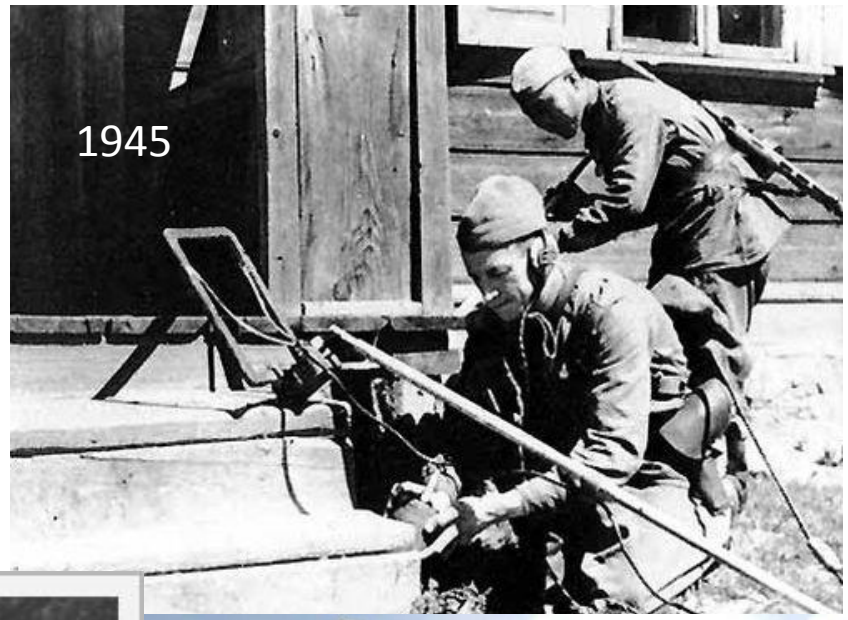

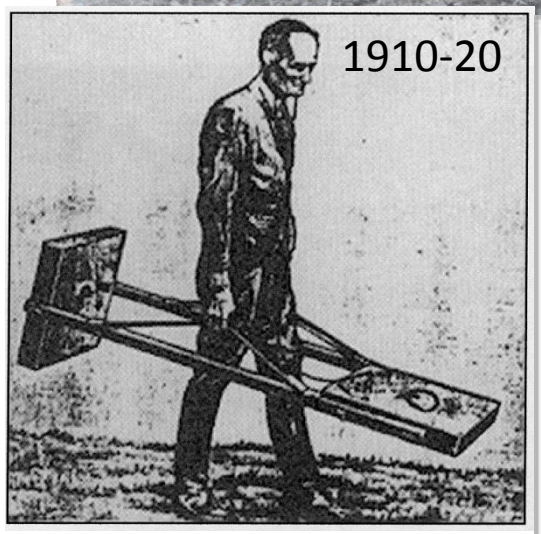

FUNKCE A TYPY DETEKTORŮ

Smíšek, K. 2004: Nástin využití detektorů kovů v archeologické praxi, seminární práce, Brno.

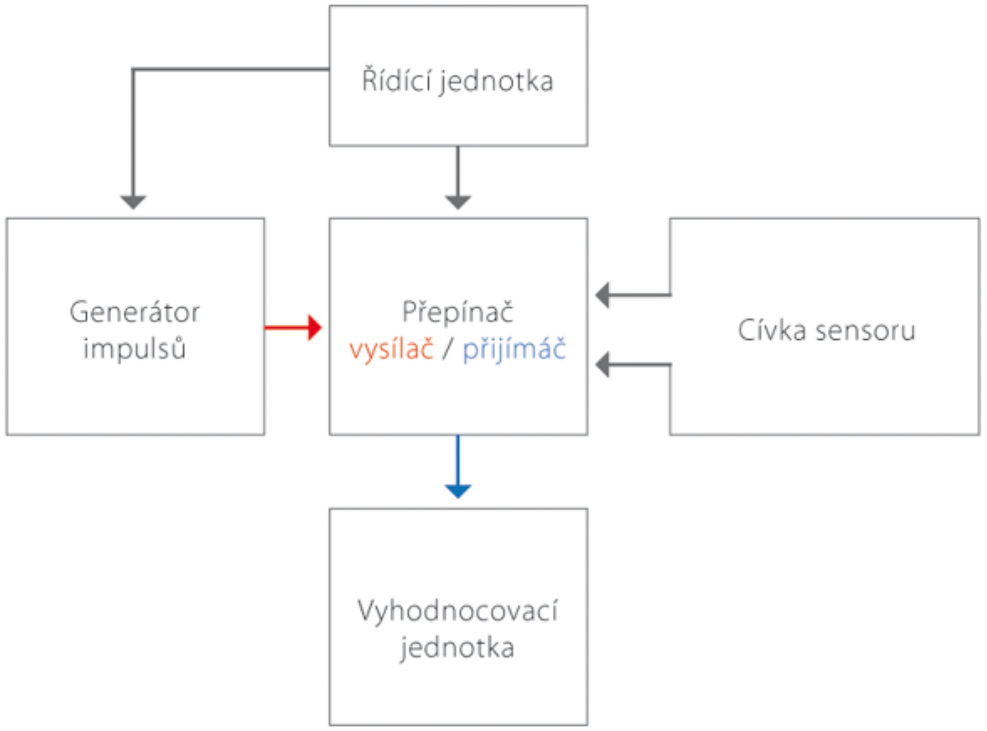

etektor-kovu-minelab-safari/

LEGISLATIVA

České právo

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (zejména §§ 21-24)

Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon (zejména § 18 a § 176)

Mezinárodní právo

Např. Evropská úmluva na ochranu archeologického dědictví (Maltská konvence)

Rozdílná legislativa pro každý stát Evropy

Zákony a detektorování v EU: http://www.ncmd.co.uk/law.html

SITUACE V ČR

- Historie a počátky amatérského hledání
- Počty a procenta detektorářů
- Morálka detektoráře
- Spolupráce s archeology
  (proč dokumentovat)

Celkem 20 000 hledačů v ČR

Víkendoví	Tvrdé jádro
15-17 000	3-5000
cca **40 000** nálezů ročně	cca **200 000** nálezů ročně

NÁZORY A POSTOJE ODBORNÍKŮ

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

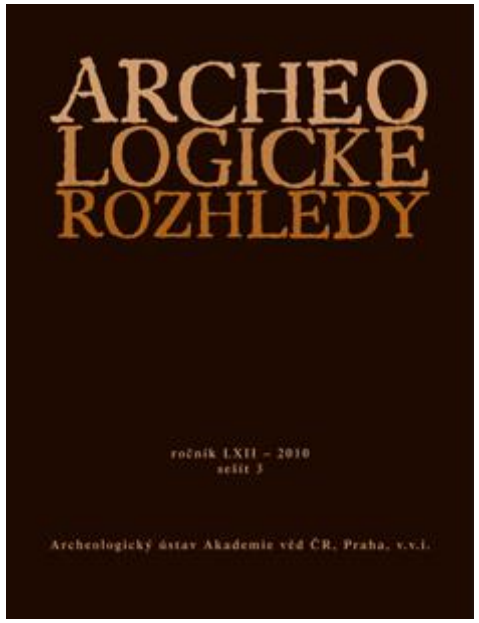

- Čižmář, M. a kol. 2006: Detektory ano, nebo ne?..., AR LVIII.
- Michalík, T. 2009: Právne aspekty ochrany archeologického…, AR LXI.
- Bláhová-Sklenářová, Z. 2008: Když najít znamená ztratit. http://www.npu.cz/pro-odborniky/narodni-pamatkovy-ustav/edicni-cinnost-npu/odborne-clanky/odborne-clanky-2008/zneuzivani-detektoru-kovu/
- Bláhová-Sklenářová, Z. 2012: Rozhovor na téma detektory kovů. http://www.archeologienadosah.cz/clanky/rozhovor-s-phdr-zuzanou-blahovou-sklenarovou-phd

AMATÉRSKÁ ARCHEOLOGIE

- www.detektorweb.cz
- http://www.lovecpokladu.cz/
- http://detektory.hantec.cz/index-czech
- http://www.detektorykovu.cz/

- Obecný názor detektorářů

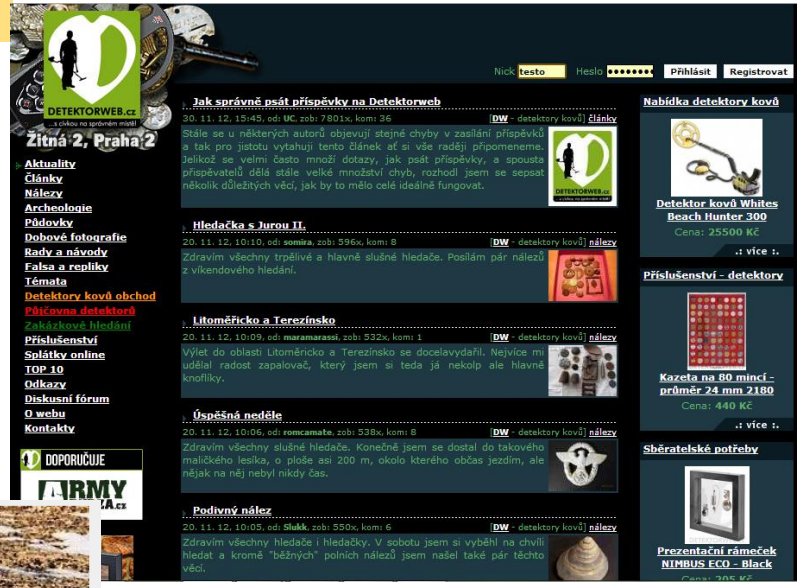

METODIKA

- Kuna a kol. 2004: Nedestruktivní archeologie, teorie, metody a cíle, Praha.
- Field Walking Guide, Short Guide to Field Survey, British archaeological job resource, London.

- Systematický výzkum
- Záchranný výzkum
- Terénní prospekce
- Ideální způsob dokumentatace

METODIKA

- Co je to artefakt
- Místo nálezu:
  - pole, les, zahrada, stavba domu, vývraty atd...
- Typy nálezů:
  - jednotlivé artefakty, hromadné nálezy, hroby, celé archeologické situace
- Důležité zásady:
  - Dokumentovat
  - Zaměřit GPS
  - Všímat si dalších nálezů
  - Chovat se ohleduplně k místu nálezu
  - Nálezy řádně popsat a uložit
  - Kontaktovat archeologa
- Zodpovědnost za další osud nálezu

NÁLEZOVÉ OKOLNOSTI

- **Fotoaparát (telefon)**
- Měřítko (dá se nahradit)
- Severka (dá se nahradit)
- **GPS, mobil s GPS**
- Protokoly o nálezu
- Poznámkový blok, tužka
- **Vhodné obaly na nálezy**

NÁLEZOVÉ OKOLNOSTI PŘEDMĚTU

POPIS NÁLEZU:	ČÍSLO NÁLEZU: den / měsíc / rok / číslo
LOKALIZACE NÁLEZU:	
SOUŘADNICE NÁLEZU S PŘESNOSTÍ: m N ° ´ ´´ ; E ° ´ ´´	POUŽITÁ GPS -MAPOVÝ SERVER /
POPIS LOKALITY – POVRCH:	
HLOUBKA – ODHAD V CM:	POLOHA PŘEDMĚTU:
NÁLEZCE:	DETEKTOR:

MAPA – zde, v případě že nevlastníte GPS, nakreslete jednoduchý nákres místa nálezu:

GOOGLE EARTH

Možnost vkládání:
-Body (nálezy)
-Linie (staré cesty, úvozy)
-Polygony (plochy)

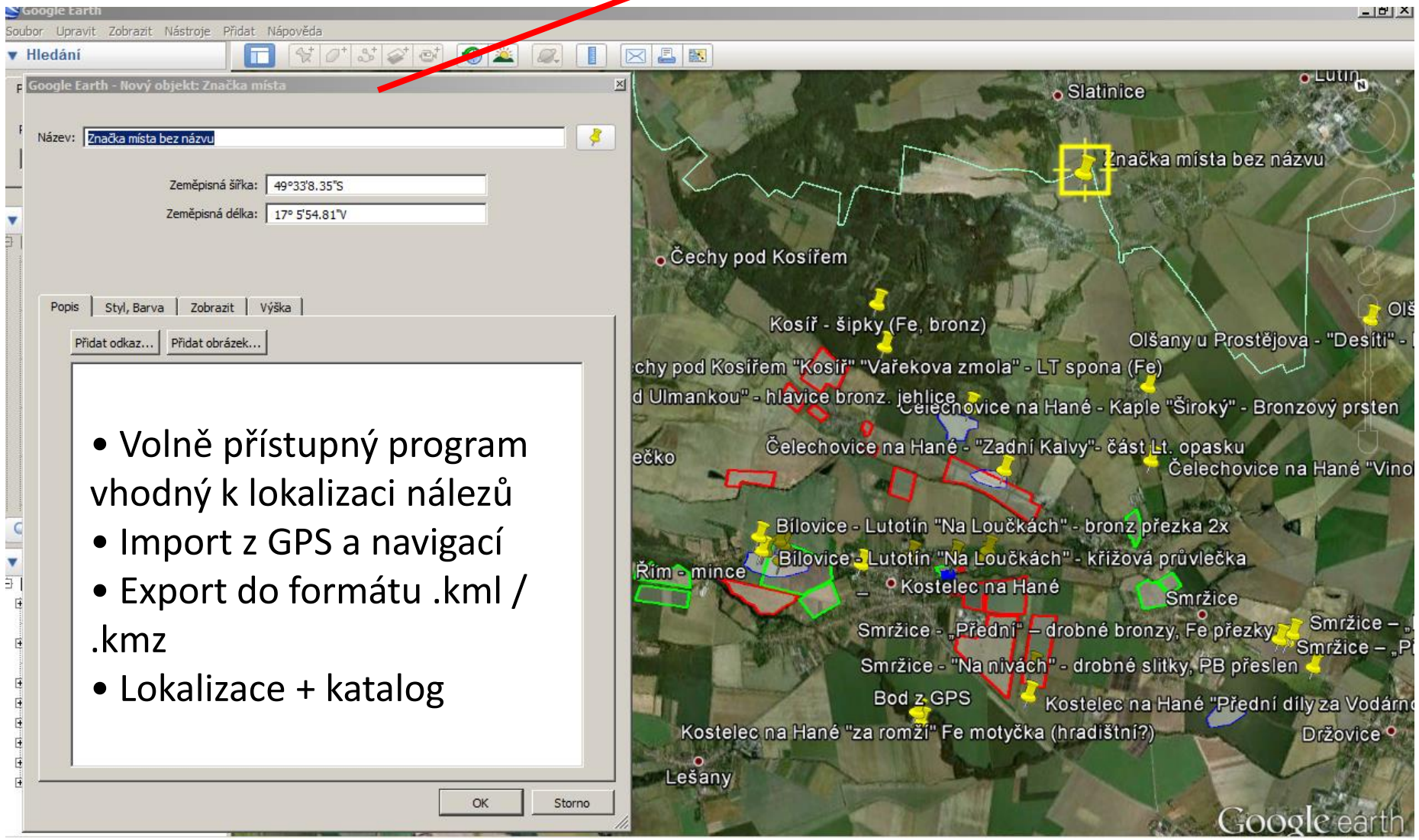

KONZERVACE, EVIDENCE, ULOŽENÍ

- Konzervace - dle typu materiálu
- Evidence – zaznamenat a zálohovat veškeré nálezové okolnosti (viz. formulář)
- Uložení – vhodné prostředí a obal dle typu materiálu, artefakt pevně spojit s popiskou
- <u>Kontaktovat archeologa / muzeum</u>

LITERATURA A DALŠÍ ZDROJE

- Kuna a kol. 2004: Nedestruktivní archeologie, teorie, metody a cíle, Praha.
- Smíšek, K. 2004: Nástin využití detektorů kovů v archeologické praxi, seminární práce, Brno.
- Archeologické rozhledy 2006, 2009.
- Field Walking Guide, Short Guide to Field Survey, British archaeological job resource, London.
- Navrátil, A. 2011: Analýza stavu detektorování na jižní Moravě, konferenční příspěvek.
- Wilhelm, R. 2003: Hledače kovů, Teorie – návrh – stavba – použití. HEL, Ostrava.
- Zákony v EU: http://www.ncmd.co.uk/law.html
- Bláhová-Sklenářová, Z. 2008: Když najít znamená ztratit. http://www.npu.cz/pro-odborniky/narodni-pamatkovy-ustav/edicni-cinnost-npu/odborne-clanky/odborne-clanky-2008/zneuzivani-detektoru-kovu/
- Bláhová-Sklenářová, Z. 2012: Rozhovor na téma detektory kovů. http://www.archeologienadosah.cz/clanky/rozhovor-s-phdr-zuzanou-blahovou-sklenarovou-phd
- Doležalová, K. – Mazáčková, J. – Vohryzek, S. 2011: Systematické zaměřování ZSV na Brtnicku a Jihlavsku – Stančice, konferenční příspěvek.
- Mazáčková, J. – Vítkovič, V. – Vohryzek, S. – Zimola, D. 2010: Povrchová prospekce zaniklé středověké vsi Bradlo a její vyhodnocení, konferenční příspěvek.
- Kol. 2008: Metal Detecting & Archaeology, Woodbridge.